

สรุปการตรวจสอบข่าวการระบาดของโรค/ภัยสุขภาพในรอบสัปดาห์ที่ 24 ปี พ.ศ. 2568

Outbreak Verification Summary, Week 24, 2025

ทีมเฝ้าระวังเหตุการณ์ผิดปกติ (WATCH Team) กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข

✉ situationawarenessteam@gmail.com

กรมควบคุมโรค ได้รับรายงานเหตุการณ์ โรค และภัยสุขภาพที่สำคัญ ผ่านโปรแกรมการตรวจสอบข่าวการระบาด กรมควบคุมโรค จากเครือข่ายงานสาธารณสุขทั่วประเทศ ในสัปดาห์ที่ 24 ระหว่างวันที่ 9-15 มิถุนายน 2568 ดังนี้

สถานการณ์ภายในประเทศ

1. โรคอาหารเป็นพิษ/โรคอุจจาระร่วงเฉียบพลันเป็นกลุ่มก้อน จำนวน 3 เหตุการณ์ ในจังหวัดปราจีนบุรี มหาสารคามหนองบัวลำภู

เหตุการณ์ที่ 1 พบผู้ป่วยเข้าข่ายโรคอาหารเป็นพิษ/โรคอุจจาระร่วงเฉียบพลัน จำนวน 23 ราย ในโรงเรียนแห่งหนึ่ง ตำบลหน้าเมือง อำเภอเมืองปราจีนบุรี จังหวัดปราจีนบุรี ผู้ป่วยรายแรกเริ่มป่วย วันที่ 9 มิถุนายน 2568 ผู้ป่วยรายสุดท้ายเริ่มป่วยวันที่ 9 มิถุนายน 2568 อาการที่พบ ได้แก่ อาเจียน ปวดท้อง ถ่ายเหลว คลื่นไส้ โดยได้รับการรักษาเป็นผู้ป่วยในที่โรงพยาบาลเจ้าพระยาอภัยภูเบศร จำนวน 15 ราย และได้รับการรักษาเป็นผู้ป่วยในที่โรงพยาบาลค่ายจักรพงษ์ จำนวน 7 ราย และอีก 1 รายไม่ทราบประวัติการรักษา ดำเนินการเก็บตัวอย่างอาหาร จำนวน 16 ตัวอย่าง แบ่งเป็น อาเจียน 4 ตัวอย่าง rectal swab 2 ตัวอย่าง อาหาร 6 ตัวอย่าง อุปกรณ์ประกอบอาหารและภาชนะ 4 ตัวอย่าง ส่งตรวจทางห้องปฏิบัติการที่โรงพยาบาลเจ้าพระยาอภัยภูเบศร อยู่ระหว่างการตรวจทางห้องปฏิบัติการ ปัจจัยเสี่ยงของการระบาดครั้งนี้ ได้แก่ อาหารหรือเครื่องดื่มที่สงสัยโดยผู้ป่วยส่วนใหญ่ให้ประวัติรับประทานอาหารกลางวันเป็นข้าวมันไก่ในร้านอาหารตามสั่งที่โรงเรียน

เหตุการณ์ที่ 2 พบผู้ป่วยเข้าข่ายโรคอาหารเป็นพิษ/โรคอุจจาระร่วงเฉียบพลัน จำนวน 131 ราย ในมหาวิทยาลัยแห่งหนึ่ง ตำบลตลาด อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม ผู้ป่วยรายแรกเริ่มป่วย วันที่ 4 มิถุนายน 2568 รายสุดท้ายเริ่มป่วย

วันที่ 7 มิถุนายน 2568 ส่วนใหญ่มีอาการ ถ่ายเหลว อาเจียน ปวดศีรษะ อ่อนเพลีย โดยได้รับการรักษาเป็นผู้ป่วยใน 6 ราย ดำเนินการเก็บตัวอย่าง Rectal swab จำนวน 6 ตัวอย่าง ส่งตรวจทางห้องปฏิบัติการ กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ อยู่ระหว่างการตรวจทางห้องปฏิบัติการ ปัจจัยเสี่ยงของการระบาดครั้งนี้ ได้แก่ อาหารหรือเครื่องดื่มที่สงสัย ข้าวกล่องที่แจกในวัน-ปฐมนิเทศ

เหตุการณ์ที่ 3 พบผู้ป่วยเข้าข่ายโรคอาหารเป็นพิษ/โรคอุจจาระร่วงเฉียบพลัน จำนวน 75 ราย ในโรงเรียนแห่งหนึ่ง ตำบลนาเหล้า อำเภอนาวัง จังหวัดหนองบัวลำภู ผู้ป่วยรายแรกเริ่มป่วยวันที่ 10 มิถุนายน 2568 ไม่ระบุวันเริ่มป่วยของผู้ป่วยรายสุดท้าย ส่วนใหญ่มีอาการคลื่นไส้ อาเจียน ปวดท้อง ถ่ายเหลว อ่อนเพลีย โดยได้รับการรักษาเป็นผู้ป่วยใน จำนวน 6 ราย ดำเนินการเก็บตัวอย่าง Rectal swab จำนวน 4 ตัวอย่าง ส่งตรวจที่โรงพยาบาลหนองบัวลำภู และที่ศูนย์การแพทย์อุดรธานี อยู่ระหว่างการตรวจทางห้องปฏิบัติการ ปัจจัยเสี่ยงของการระบาดครั้งนี้ ได้แก่ อาหารที่รับประทานช่วงกลางวัน ที่โรงเรียนได้จัดเตรียมไว้ให้ 2 เมนู คือ ข้าวขาหมู และผัดกะเพราหมูสับใส่ลูกชิ้นหมู

2. โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 เป็นกลุ่มก้อนในเรือนจำ จำนวน 2 เหตุการณ์ จังหวัดสุโขทัยและแม่ฮ่องสอน

เหตุการณ์ที่ 1 พบผู้ป่วย จำนวน 166 ราย ในเรือนจำแห่งหนึ่ง ตำบลเมืองสวรรคโลก อำเภอสวรรคโลก จังหวัดสุโขทัย ไม่ระบุวันเริ่มป่วยของผู้ป่วยรายแรกและรายสุดท้าย ส่วนใหญ่

อาการที่พบ ได้แก่ ไข้ ไอ เจ็บคอ มีเสมหะ มีน้ำมูก ไม่พบอาการรุนแรง/ไม่มีผู้ป่วยใน ดำเนินการเก็บตัวอย่าง TS ตรวจด้วย ATK for COVID-19 จำนวน 153 ตัวอย่าง ที่โรงพยาบาลสวรรค์โลก พบผลบวกต่อเชื้อ SARS-CoV-2 ทุกราย และเก็บตัวอย่าง nasopharyngeal swab + throat swab จำนวน 2 ตัวอย่าง ส่งตรวจที่สถาบันบำราศนราดูร ผลพบสารพันธุกรรมของเชื้อ SARS-CoV-2 และ Parainfluenza virus ส่วนตัวอย่าง Swab แก้วน้ำดื่ม จำนวน 3 ตัวอย่าง ตรวจด้วยวิธี RT-PCR ผลไม่พบเชื้อ ปัจจัยเสี่ยงของการระบาดครั้งนี้ ได้แก่ สัมผัสผู้ป่วยยืนยันรายอื่น และสถานที่แออัด ไม่มีแผนแยก

เหตุการณ์ที่ 2 พบผู้ป่วย จำนวน 168 ราย ในเรือนจำแห่งหนึ่ง ตำบลแม่สะเรียง อำเภอแม่สะเรียง จังหวัดแม่ฮ่องสอน ผู้ป่วยรายแรกเริ่มป่วยวันที่ 28 พฤษภาคม 2568 ส่วนใหญ่อาการที่พบ ได้แก่ ไข้ ไอ เจ็บคอ ไม่พบผู้ป่วยอาการรุนแรง/ไม่มีผู้ป่วยใน ดำเนินการเก็บตัวอย่าง Nasal swab ตรวจด้วย ATK for COVID-19 จำนวน 168 ราย พบผลบวกเชื้อ SARS-CoV-2 ทุกราย และตรวจยืนยัน RT-PCR จำนวน 10 ตัวอย่าง ส่งตรวจที่สถาบันบำราศนราดูร ผลพบสารพันธุกรรมต่อเชื้อ SARS-CoV-2 ทั้ง 10 ตัวอย่าง ปัจจัยเสี่ยงในการระบาดครั้งนี้ ได้แก่ สัมผัสผู้ป่วยยืนยันรายอื่น และสถานที่แออัด

3. การประเมินความเสี่ยงการระบาดของโรคติดต่อทางเดินหายใจในสถานที่ที่มีผู้คนหนาแน่นหรือรวมตัวกัน

จากข้อมูลการเฝ้าระวังโรคไข้หวัดใหญ่ในประเทศไทย ตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม–15 มิถุนายน 2568 พบว่ามีผู้ป่วยสะสม 366,007 ราย เสียชีวิต 39 ราย โดยจำนวนผู้ป่วยรายสัปดาห์มีค่ามากกว่าค่ามัธยฐาน 5 ปีย้อนหลังประมาณ 3 เท่าตั้งแต่สัปดาห์ที่ 6 (ประมาณเดือนกุมภาพันธ์) ของปี พ.ศ. 2568 ซึ่งหมายความว่าน่าจะมีการระบาดของโรคไข้หวัดใหญ่ในชุมชนมาอย่างต่อเนื่อง ซึ่งอาจเป็นผลมาจากมาตรการในการป้องกันตนเองที่ลดลง และประชาชนมีภูมิไวรับต่อเชื้อไข้หวัดใหญ่สำหรับสถานการณ์โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม–15 มิถุนายน 2568 พบผู้ป่วยสะสม 460,683 ราย มีรายงานผู้เสียชีวิต 153 ราย มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องตั้งแต่สัปดาห์ที่ 19 เป็นต้นมา แต่เมื่อเปรียบเทียบกับจำนวน

ผู้ป่วยโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ปี พ.ศ. 2567 พบว่ามีผู้ป่วยน้อยกว่าเมื่อเปรียบเทียบกับช่วงเวลาเดียวกัน

นอกจากนี้จากการเฝ้าระวังเหตุการณ์ในสัปดาห์ที่ 24 พบว่ามีเหตุการณ์การระบาดของโรคติดต่อทางเดินหายใจในสถานที่ที่มีผู้คนอยู่กันอย่างหนาแน่นหรือรวมตัวกัน ทั้งหมด 2 เหตุการณ์ โดยเป็นการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ในเรือนจำ ในจังหวัดสุโขทัย (166 ราย) และแม่ฮ่องสอน (168 ราย) ซึ่งสาเหตุของการแพร่กระจายอาจมาจากการแพร่ระบาดในชุมชนก่อนแล้วจึงมีผู้ป่วยนำเชื้อไประบาดในสถานที่ที่มีผู้คนหนาแน่นดังกล่าว ประกอบกับขาดมาตรการป้องกันส่วนบุคคลและมาตรการทางสังคมที่เพียงพอ

ดังนั้นความเสี่ยงของการระบาดของโรคติดต่อทางเดินหายใจในสถานที่ที่มีผู้คนหนาแน่นหรือรวมตัวกันอยู่ในระดับสูง เนื่องจากการระบาดในชุมชนยังคงเกิดขึ้นอย่างต่อเนื่องอาจส่งผลให้พบเหตุการณ์การระบาดในสถานที่ เช่น เรือนจำ สถานพยาบาล โรงเรียน ค่ายทหาร ได้อย่างต่อเนื่อง สำหรับโรคไข้หวัดใหญ่ถึงแม้ว่าจะพบผู้เสียชีวิตไม่มาก แต่โรคติดต่อทางเดินหายใจจากเชื้อไวรัสก็มีความเสี่ยงที่จะเกิดเชื้อกลายพันธุ์หรือรุนแรงมากขึ้นหากมีการแพร่กระจายอย่างต่อเนื่อง จึงควรดำเนินการมาลดความเสี่ยงในสถานที่ที่มีผู้คนอยู่อย่างหนาแน่น เช่น การให้วัคซีนไข้หวัดใหญ่เพื่อทำให้เกิดภูมิคุ้มกันหมู่ การสื่อสารความเสี่ยงเพื่อให้เกิดความตระหนักในการป้องกันตนเอง และกระบวนการคัดกรองผู้ป่วยเพื่อเพิ่มการตรวจจับและแยกผู้ป่วยออกจากคนอื่นได้อย่างรวดเร็ว

สถานการณ์ต่างประเทศ

สถานการณ์โรคติดเชื้อฝีดาษลิง (Mpox) ในทวีปแอฟริกา

ศูนย์ควบคุมและป้องกันโรคแห่งแอฟริกา (Africa CDC) เปิดเผยถึงสถานการณ์โรคฝีดาษลิง (Mpox) ในทวีปแอฟริกายังคงน่ากังวล โดยจำนวนผู้ติดเชื้อยังคงเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วในหลายประเทศที่เพิ่งได้รับผลกระทบ เช่น สาธารณรัฐเซียร์ราลีโอน และการระบาดที่รุนแรงนี้ทำให้มีผู้เสียชีวิตในสหพันธ์สาธารณรัฐประชาธิปไตยเอธิโอเปีย

ผู้อำนวยการทีมจัดการเหตุการณ์ Mpox ของ Africa CDC กล่าวว่าเมื่อเดือนพฤษภาคม จำนวนผู้ติดเชื้อที่ได้รับการยืนยันในห้องปฏิบัติการอยู่ที่ 17,845 ราย ซึ่งเกือบเท่ากับยอดรวมทั้งปีของปี ค.ศ. 2024

การพิจารณาการประกาศภาวะฉุกเฉินอย่างต่อเนื่อง สถานการณ์การระบาดของโรค Mpox ในแต่ละประเทศมีความแตกต่างกัน ขึ้นอยู่กับระยะของการระบาด ซึ่งเป็นสถานการณ์ที่ซับซ้อนเนื่องจากมีสายพันธุ์ไวรัสต่างชนิดกันและรูปแบบการแพร่กระจายที่หลากหลายและการระบาดในสาธารณรัฐเซียร์ราลีโอนยังคงน่าเป็นห่วง โดยในสัปดาห์รายงานล่าสุด สาธารณรัฐเซียร์ราลีโอนคิดเป็นร้อยละ 53 ของผู้ติดเชื้อทั้งหมด ทั้งนี้ความหนาแน่นของประชากรและการท่องเที่ยวเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้เชื้อแพร่กระจายและอัตราการตรวจพบเชื้อ สูงถึงร้อยละ 100 ใน 7 เขตของประเทศ ซึ่งแสดงให้เห็นว่าระบบเฝ้าระวังโรคยังคงอยู่ในรูปแบบที่ไม่เชิงรุก แม้ว่าร้อยละ 94 ของผู้ป่วยในแอฟริกาเมื่อสัปดาห์ที่แล้วจะกระจุกตัวอยู่ใน 4 ประเทศที่ได้รับผลกระทบมากที่สุดแต่แนวโน้มผู้ติดเชื้อยังคงเพิ่มขึ้นในประเทศที่เพิ่งได้รับผลกระทบใหม่ เช่น สาธารณรัฐโตโก และสหพันธ์สาธารณรัฐประชาธิปไตยเอธิโอเปีย คณะกรรมการภาวะฉุกเฉินของ Africa CDC ได้ประชุมเมื่อสัปดาห์ที่ผ่านมาเพื่อประเมินว่าสถานการณ์ยังเข้าข่ายเป็นภาวะฉุกเฉินด้านสาธารณสุข

ระดับทวีปหรือไม่ และคณะกรรมการภาวะฉุกเฉิน Mpox ขององค์การอนามัยโลก (WHO) ก็ได้ประชุมเพื่อประเมินสถานการณ์ในทวีปแอฟริกาเช่นกัน ในด้านความคืบหน้าของวัคซีน สาธารณรัฐประชาธิปไตยคองโกได้รับวัคซีน Jynneos จำนวน 100,000 โดส จากประเทศฝรั่งเศส และวัคซีน LC16 จำนวน 1.5 ล้านโดสจากประเทศญี่ปุ่น ขณะเดียวกันสาธารณรัฐเซียร์ราลีโอนมีกำหนดจะได้รับวัคซีนจำนวน 20,000 โดส จากสหรัฐอเมริกาในวันนี้

เอธิโอเปียรายงานผู้เสียชีวิตจากโรค Mpox รายแรก ในช่วงปลายเดือนพฤษภาคม โดยพบผู้ติดเชื้อ 3 ราย และเมื่อสัปดาห์ที่แล้ว จำนวนผู้ติดเชื้อเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วเป็น 40 ราย โดยในจำนวนนี้มีการยืนยันผลจากห้องปฏิบัติการแล้ว 17 ราย การพบผู้ป่วยรายใหม่สะท้อนถึงการแพร่กระจายของโรคไปทางตอนเหนือจากพื้นที่ที่พบผู้ป่วยกลุ่มแรก ซึ่งอยู่บริเวณชายแดนติดกับสาธารณรัฐเคนยา

ผู้อำนวยการทีมจัดการเหตุการณ์ Mpox ของ Africa CDC เปิดเผยว่า ผู้เสียชีวิตจากโรครายแรกในสหพันธ์สาธารณรัฐประชาธิปไตยเอธิโอเปียเป็นทารก แม้ว่าขณะนี้ยังไม่มีที่ยืนยันสายพันธุ์ของไวรัส แต่เป็นไปได้ว่าเกี่ยวข้องกับสายพันธุ์ 1b ซึ่งเป็นสายพันธุ์ที่กำลังแพร่ระบาดในประเทศเพื่อนบ้านอย่างสาธารณรัฐเคนยา